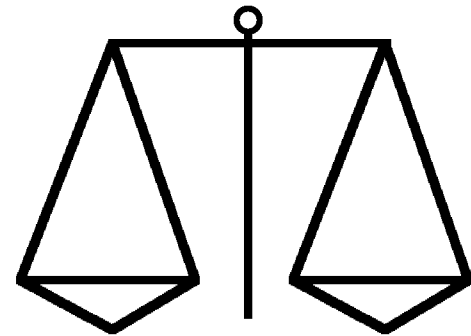

SĄD APELACYJNY
W KATOWICACH

- BIULETYN -

nr 1/92

Katowice 1992

S P I S T R E Ś C I

I

Orzeczenia w sprawach karnych.

str. 1 - 6

II

Orzeczenia w sprawach cywilnych.

str. 7 - 13

III

Orzeczenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubez. społ.

str. 14 - 17

Orzeczenia w sprawach karnych.

1. "Przestępstwo z art. 157 § 2 kk choć zostało popełnione z winy kombinowanej nie straciło swego statusu przestępstwa umyślnego. Ale nawet gdyby to nie wynikało z przepisu art. 8 kk obowiązek orzeczenia nawiązek wynikałby z faktu, iż znamiona przestępstwa z art. 157 § 2 kk obejmują znamiona przestępstwa z art. 155 § 1 kk a to jako wyłącznie umyślne nie rodzi żadnych wątpliwości co do obowiązku stosowania nawiązek".

Wyrok SA Katowice z 27 grudnia 1991r.
sygn. akt - II AKr 185/91

-
2. Zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania przekraczającego okres orzeczonej kary pozbawienia wolności jest niedopuszczalne gdyż oznaczałoby, że jeden dzień tej kary nie równoważy się z jednym dniem aresztu, co pozostaje w sprzeczności z przepisem § 1 art. 83 kk, który określa zasadę tego zaliczenia w stosunku 1 : 1.

Wyrok SA Katowice z 10 grudnia 1991r.
sygn. akt - III AKr 147/91

3. Doprowadzenie do stanu bezbronności nie musi być wynikiem skrępowania ruchów np. przez wykręcenie rąk i przytrzymywanie ich.

W niniejszym przypadku pokrzywdzony został doprowadzony do tegoż stanu przez osaczenie go przez trzech napastników w niewielkim pomieszczeniu o wymiarach 2,1 x 0,70 m w ten sposób, że nie miał żadnej możliwości oporu wobec ilości napastników i dysproporcji sił.

Wyrok SA Katowice z 28 listopada 1991 r.
sygn. akt - II AKr 134/91

4. Właściwości fizyczne kuli ortopedycznej tj. przedmiotu aluminiowego o średnicy 20 mm posiadającego końcówkę gumową, a z drugiej strony plastikową rękojeść, o wadze 0,70 kg - przemawiają za uznaniem, że jest to narzędzie niebezpieczne o jakim mowa w art. 210 § 2 kk.

Wyrok SA Katowice z 19 listopada 1991 r.
sygn. akt - II AKr 130/91

5. Ponieważ przestępstwo z art. 210 § 2 kk jest zbrodnią przeto podstawę skazania w takim przypadku stanowi przepis art. 210 § 2 kk w zw. z art. 60 § 2 i 3 kk /a nie jak przyjęto w wyroku Sądu I instancji 210 § 2 kk w zw. z art. 60 § 2 kk /.

Wyrok SA Katowice z 19 listopada 1991 r.
sygn. akt - II AKr 130/91

6. O zasądzeniu nawiązki decyduje zawarty w wyroku opis czynu i odpowiadająca temu opisowi kwalifikacja prawna czynu. Skoro więc w opisie przestępstwa przypisanego oskarżonym brak jest określenia konkretnych urazów jakich doznał pokrzywdzony i nie powołano też kwalifikacji prawnej np. z art. 156 § 2 kk - należało uchylić orzeczenie o nawiązkach.

Wyrok SA Katowice z 19 listopada 1991 r.
sygn. akt - II AKr 130/91
/podobnie OSNKW 5-6/87 poz. 38/

7. Wskazane w art. 57 § 2 kk podstawy stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary wyliczone zostały jedynie przykładowo / o czym świadczy zwrot "w szczególności"/ i w związku z tym nie wyczerpują one w całości pojęcia "wyjątkowego, szczególnie uzasadnionego przypadku" a tym samym brak którejkolwiek z nich nie oznacza jeszcze, że taki wypadek nie zachodzi.

Wyrok SA Katowice z 27 lutego 1992 r.
sygn. akt - II AKr 56/92
/podobnie OSNKW 3-4/87 poz. 19/

8. Nie można podzielić poglądu wyrażonego w rewizji, że „biegli lekarze-psychiatrzy nie wykonali podstawowych badań /EEG, tomografia komputerowa/ w zakresie ustalenia stanu psychicznego oskarżonego”, albowiem potrzeba przeprowadzenia stosownych badań i ich zakresu należy do "wiadomości specjalnych", o których mowa w art. 176 § 1 kpk. Tak więc zakres badań w konkretnym wypadku zależy jest od spostrzeżeń biegłych, wywiadu lekarskiego, zaświadczeń lekarskich dotyczących uprzednich urazów czy hospitalizacji. Skoro zaś biegli jednoznacznie podali, że nie zachodziła konieczność przeprowadzenia badań dodatkowych /dysponując przy tym m.in. dokumentacją z poprzednich pobytów oskarżonego

w szpitalu psychiatrycznym/ - brak było uzasadnionych podstaw do uznania, iż nastąpiła obraza art. 182 kpk wskutek odmowy powołania innego zespołu biegłych psychiatrów.

Wyrok SA Katowice z 20 lutego 1992 r.
sygn. akt - II AKr 47/92

9. Skoro oskarżony do chwili tymczasowego aresztowania nie wykazał żadnej troski o sprawy materialne swoich dzieci, nie pracował i nie interesował się ich losem, to obecnie nie może skutecznie powoływać się na ich trudną sytuację materialną jako okoliczność szczególną, uzasadniającą uchylenie tymczasowego aresztowania.

Postanowienie SA Katowice z 27 listopada 1991 r.
sygn. akt - II AKz 74/91

10. W sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub tymczasowe aresztowanie koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu zawsze obciążają Skarb Państwa, niezależnie od treści rozstrzygnięcia zapadłego

w tym postępowaniu.

Postanowienie SA Katowice z 19 marca 1992 r.
sygn. akt - II AKo 13/91

II

Orzeczenia w sprawach cywilnych

1. Mając dyspozytywny charakter, przepisy o umowie agencyjnej pozwalają stronom na swobodne kształtowanie wzajemnych praw i obowiązków w tym również na ustanawianie dodatkowych warunków na wypadek rozwiązania umowy agencyjnej.
- Odpowiedzialność agenta wobec dającego zlecenie i odwrotnie, z tytułu niewywiązania się z tych dodatkowych warunków opiera się na zasadzie art. 471 k.c. z możliwością zastosowania art. 362 k.c. a nie na przepisie art. 224 § 2 k.c.

Wyrok SA Katowice z 12 grudnia 1991 r.
sygn. akt - I ACr 453/91

2. W procesie o wynagrodzenie za projekt racjonalizatorski Sąd nie jest powołany do badania zasadności i legalności uznania danego rozwiązania za projekt racjonalizatorski, dopóki świadectwo wydane przez podmiot gospodarczy nie zostało unieważnione przez Urząd Patentowy.

Wyrok SA Katowice z 19 grudnia 1991 r.
Sygn. akt - I ACr 463/91

3. Samo złożenie "deklaracji do weksla in blanco" nie jest równoznaczne z poręczeniem wekslowym w rozumieniu art. 31 prawa wekslowego /ustawa z 28.04.1936r. Dz.U.R.P.Nr 37, poz. 288/.
- Poręczenie wekslowe musi być bowiem umieszczone na wekslu lub jego przedłużeniu.
- Do osoby podpisującej "deklarację" mogą zatem mieć zastosowanie wyłącznie przepisy kodeksu cywilnego dotyczące poręczenia /art. 876 i in.k.c./.

Wyrok SA Katowice z 9 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 464/91

4. Zwłoka wierzyciela nie zwalnia dłużnika od wykonania zobowiązania. Dopiero złożenie do depozytu sądowego jako surogat wykonania zobowiązania skutkuje jego wygaśnięciem z mocy art. 470 k.c.

Wyrok SA Katowice z 9 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 469/91

5. Przysługujące właścicielowi nieruchomości obciążonej, roszczenia z art. 291 k.c. i art. 294 k.c. dotyczą wyłącznie służebności gruntowych i nie można ich

odpowiednio stosować na podstawie art. 297 k.c. do służebności osobistych gdyż godziłoby to w podstawowe funkcje tych służebności.

Wyrok SA Katowice z 9 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 484/91

6. Brak pozwolenia wodno-prawnego, bądź postępowanie wbrew pozwoleniu rodzi konsekwencje przewidziane prawem wodnym. Nie wyklucza to jednak możliwości dochodzenia roszczeń cywilno-prawnych od sprawcy zakłóceń stosunków wodnych.

Wyrok SA Katowice z 8 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 488/91

7. Sprzedaż jest umową wzajemną i odpłatną /art. 536 k.c./ i dlatego przyjęcie towaru za podaną w fakturze cenę zgodnie z art. 488 § 1 k.c. rodzi obowiązek bezwzględnej zapłaty o ile strony nie zawierały uprzednio umowy odmiennie regulującej warunki zapłaty.
- Obowiązek zapłaty na żądanie wierzyciela odsetek

w wypadku opóźnienia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego jest obowiązkiem ustawowym określonym przepisem art. 481 § 1 k.c., zaś ocena czy nastąpiło opóźnienie zależy od konkretnych okoliczności danej sprawy.

Wyrok SA Katowice z 17 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 3/92

8. Sąd orzekający nie może samodzielnie czynić ustaleń w przedmiocie spełnienia warunków do wykreślenia bądź wykluczenia członka ze spółdzielni w sprawie nie dotyczącej zaskarżenia uchwały o wykluczeniu lub wykreśleniu członka.

Naczelną zasadą spółdzielczości jest samorządność i możliwość decydowania w swoich sprawach w granicach określonych prawem /art. 1 prawa spółdzielczego/, w tym także o wykreśleniu bądź wykluczeniu członka /art. 24 prawa spółdzielczego/.

Wyrok SA Katowice z 22 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 12/92

9. Powództwo o unieważnienie uchwały zgromadzenia wspólników jest sprawą o prawa niemajątkowe, w której stosownie do treści art. 31 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22.02.1991r. o zmianie ustawy o k.s.c. /Dz.U.Nr 22, poz. 93/ w orzeczeniu kończącym sprawę sąd I instancji ustala sumę wpisu ostatecznego mając na względzie stan majątkowy osoby obciążonej kosztami, rodzaj i stopień jej zawinłości.

Wyrok SA Katowice z 22 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 17/92

10. Odmowa uznania wydanego przez sąd zagraniczny orzeczenia będzie uzasadniona nie tylko wtedy gdy doszło do naruszenia przepisów gwarantujących obronę, obowiązujących w siedzibie zagranicznego sądu, który wydał orzeczenie ale także wówczas gdy zakres możliwości obrony był znacznie węższy od tego, który gwarantuje polskie prawo.

Wyrok SA Katowice z 24 stycznia 1992 r.
sygn. akt - I ACr 19/92

11. Zasadne jest przyjęcie przy dokonywaniu waloryzacji zaległego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy na podstawie art. 358¹ § 2 k.c. jako kryterium porównawczego, przeciętnego wynagrodzenia pracowników w gospodarce uspołecznionej.

Wyrok SA Katowice z 12 lutego 1992 r.
sygn. akt - I ACr 30/92

podziałowi nawet w wypadku dokonania podziału majątku tego przedsiębiorstwa.

Wyrok SA Katowice z 28 lutego 1992 r.
sygn. akt - I ACr 2/92

12. Przepis art. 482 § 1 k.c. ogranicza swobodę stron w zakresie ustalenia w umowie postanowień o odsetkach przez wprowadzenie zakazu anatocyzmu czyli umawiania się z góry o odsetki od zaległych odsetek. Umowa taka jako zakazana będzie nieważna.

Wyrok SA Katowice z 12 lutego 1992 r.
sygn. akt - I ACr 31/92

13. Przepis § 40 rozp. R.M. z 30.11.1981r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach /Dz.U.Nr 37, poz.170/ nie pozwala na odstąpienie od solidtarnej odpowiedzialności powstałych w wyniku podziału przedsiębiorstw za zobowiązania zaciągnięte przez przedsiębiorstwo ulegające

III

Orzeczenia w sprawach ze stosunku pracy i ubezp. społ.

1. Sąd rozpoznający roszczenie pracownika skierowane przeciwko pracodawcy a oparte na tle dyspozycji art. 445 § 1 k.c., którego podstawą był wypadek przy pracy, musi ustalić dalsze elementy wchodzące w zakres pojęcia krzywdy ponad te, które zostały zaspokojone otrzymanym już od pracodawcy jednorazowym odszkodowaniem w myśl przepisów art. 9 i następną ustawę z dnia 12.06.1975r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych /tj. Dz.U.Nr 30 poz. 144 z 1983r. ze zmian./.

Wyrok SA Katowice z 26 listopada 1991 r.
sygn. akt - III APr 75/91

2. § 14 zarządzenia nr 60 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1.08.1989r. w sprawie wynagradzania funkcjonariuszy pożarnictwa w zw. z art. 78 k.p.
- Powołane zarządzenie wprowadza obowiązek zmiany wynagrodzenia /podwyżki/ ale w ramach określonych w załącznikach stawek, a pracodawca winien jej dokonać w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia.

Oznacza to że pracodawca może podwyższać wynagrodzenie od konkretnego dnia w konkretnej wysokości i to zależy od jego kondycji finansowej zgodnie z treścią art. 78 k.p. i § 14 cyt. zarządzenia nr 60, natomiast musi przyznać wynagrodzenie zgodnie z prawem tj. mieszczące się w granicach stawek przewidzianych dla danego stanowiska /kategorii zaszerogowania/ bez względu na kondycję finansową i to z datą wprowadzenia zmian.

Wyrok SA Katowice z 27 lutego 1992 r.
sygn. akt - III APr 7/92

3. Wnioskodawca w ramach służby wykonywanej na podstawie ustawy z dnia 25.02.1948r. o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego oraz organizacji spraw kultury fizycznej i sportu /Dz.U.Nr 12, poz. 90/ świadczy pracę na rzecz konkretnego przedsiębiorstwa budowlanego i to przedsiębiorstwo było dla niego "zakładem pracy" w rozumieniu art. 13 ust. 3 pkt 2 cyt. ustawy z 14.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym pracowników i ich rodzin /Dz.U.Nr 40, poz. 267 ze zm./, który zarządzając kadrą, oceniając przydatność pracownika do zawodu i dbając o poziom zawodowy kadr, kieruje pracowników do szkół. Zakładem pracy w rozu-

mieniu tego przepisu nie była zatem Powszechna "Organizacja Służba Polsce" w związku z czym skierowanie do szkoły przez tą organizację umożliwia uznanie okresu uczęszczania do szkoły za okres zaliczalny do okresów zatrudnienia wymaganych do przyznania emerytury.

Wyrok SA Katowice z 6 lutego 1992 r.
sygn. akt - III AUr 45/92

4. W stosunku do nauczycieli wymienionych w art. 1 pkt 1 - 5 Karty Nauczyciela /Dz.U.Nr 3, poz. 19 z 1982r. ze zmian./ ubiegających się o emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela jak i z § 4 w zw. z § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. /Dz.U.Nr 8, poz. 43/ nie ma zastosowania § 2 ust. 1 tego rozporządzenia mówiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń, są okresy pracy w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Wyrok SA Katowice z 20 grudnia 1991 r.
sygn. akt - III AUr 444/91

5. Art. 5 ust. 1 pkt. 5 w związku z ust. 2 pkt. 3 ustawy z 1.02.1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin /Dz.U.Nr 5 poz. 32/ w brzmieniu nadanym art. 8 ustawy z dnia 24.05.1990r. o zmianie niektórych przepisów emerytalnych /Dz.U.Nr 36, poz. 206/. Skoro ustawodawca artykułem 8 ustawy z dnia 24.05.1990r. /Dz.U.Nr 36, poz. 206/ zmienił przepis art. 5 ust. 1 pkt. 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin, wyraźnie określając że za pracę górniczą uważa się zatrudnienie pod ziemią na stanowiskach dozoru lub kierownictwa kopalń /.../ to nie można nie uwzględnić intencji ustawodawcy przy interpretacji art. 5 ust. 2 pkt. 3 tej ustawy. Zatem nawet jeżeli w art. 5 ust. 2 pkt. 3 przed zwrotem "dozoru ruchu" nie zamieszczono słów "pod ziemią" to jest oczywiste, że chodzi o dozór "pod ziemią", bowiem przepis zasadniczy tj. art. 5 ust. 1 pkt. 5 uznaje za pracę górniczą zatrudnienie na stanowisku dozoru ruchu - ale pod ziemią.

Wyrok SA Katowice z 13 grudnia 1991 r.
sygn. akt - III AUr 417/91
